

Beste griffie,

Bij dezen het verzoek om onderstaand bericht met bijlage te delen met de Statenleden Zuid-Holland.
Bij voorbaat dank.

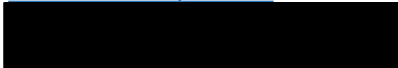
Dit bericht is gericht aan de raadsleden van de Holland Rijnland gemeenten, Statenleden van de provincie Zuid-Holland en leden van de Programmaraad RES Holland Rijnland, en ter kennisname verzonden aan de portefeuillehouders Energie, Projectgroep Energie en regiocoördinatoren van de Holland Rijnland gemeenten

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u de brief *Stand van zaken in voortgang van Energieakkoord naar RES Holland Rijnland*. Met deze brief informeren wij u over het Energieakkoord Holland Rijnland en de stappen die wij willen zetten om dit Energieakkoord om te vormen naar een Regionale Energiestrategie (RES).

Met vriendelijke groet,

Vere Monkhorst
Strategische Eenheid
Programmasecretaris Regionale Energietransitie Holland Rijnland
www.hollandrijnland.nl

Aanwezig: maandag t/m vrijdag

Holland Rijnland is het samenwerkingsorgaan van 13 gemeenten die gelegen zijn tussen de metropoolregio's Amsterdam en Rotterdam Den Haag. In de domeinen maatschappij, economie en leefomgeving faciliteert Holland Rijnland regionale samenwerking. Daarnaast voert zij taken uit op het gebied van leerplicht, jeugdhulp, woonruimteverdeling en doelgroepenvervoer.

Aan alle gemeenteraden in Holland Rijnland
t.a.v. de griffies
Aan de leden van de Programmaraad RES Holland Rijnland

Datum: 6 januari 2020

Kenmerk: UIT-20-19043

Onderwerp: Stand van zaken in voortgang van Energieakkoord naar RES Holland Rijnland

Geachte raadsleden, Statenleden en leden van de Programmaraad,

Met deze brief wil ik u informeren over de stand van zaken en de voortgang van het Energieakkoord Holland Rijnland. Ook neem ik u mee in de stappen die wij willen zetten om dit Energieakkoord om te vormen naar een Regionale Energiestrategie (RES), voortkomend uit het nu door alle partijen ondersteunde nationale Klimaatakkoord. Daarbij ga ik met name in op het proces tot en met de concept RES, die voor 1 juni 2020 gereed dient te zijn om aan te bieden aan het Nationaal Programma RES, en op de betrokkenheid van de gemeenteraden en de Programmaraad.

Stand van zaken: van een regionaal Energieakkoord naar een RES

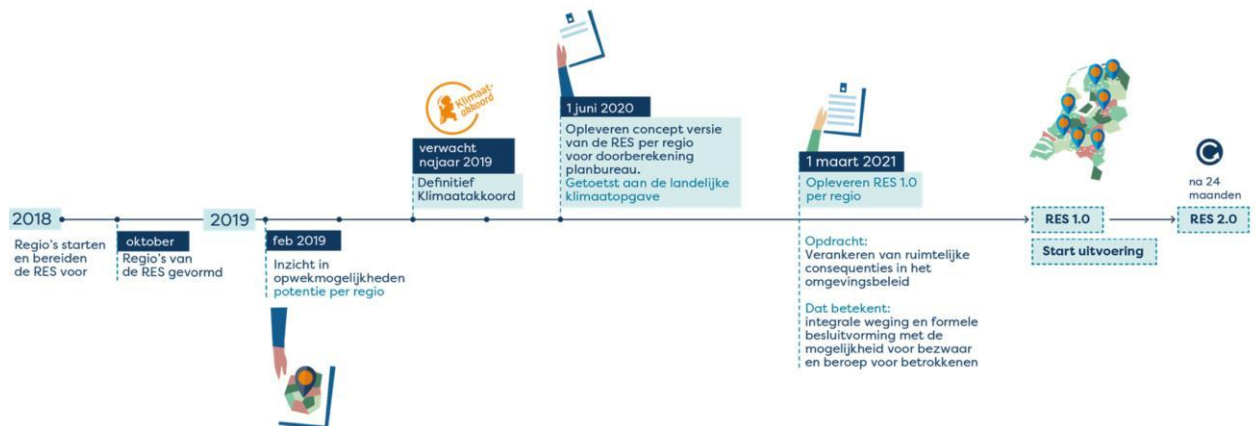
Ik kan mij voorstellen dat er veel informatie op u afkomt over klimaat en energie. Met het risico van herhaling, wil ik hier de recente ontwikkelingen op een rij zetten:

- Op 27 september 2017 ondertekenden achttien partijen het [Energieakkoord Holland Rijnland](#). De ondertekenaars waren de destijds nog veertien gemeenten van de regio Holland Rijnland, de provincie Zuid-Holland, de Omgevingsdienst West-Holland, het Hoogheemraadschap van Rijnland en Holland Rijnland. Deze partijen werken sindsdien samen aan de regionale ambitie om in 2050 een energieneutrale regio te zijn. Voor 2025 zijn er concrete tussendoelen gesteld: het realiseren van 2,5 PJ energiebesparing, 2,5 PJ extra duurzame energie opwekken via zon en wind (dat zijn zo'n 75.000 woningen met zonnepanelen, 250 ha zonnevelden en 30 windturbines van 3,3 MW), het stimuleren van andere duurzame alternatieven en het stevig inzetten op de warmtetransitie. Dit is uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma.
Meer over het Energieakkoord en over wat daar momenteel regionaal op gebeurt, kunt u vinden op het gezamenlijke platform en netwerk 'Op naar Neutraal' (ON): www.wijzijnon.nl
- Om scherp te hebben waar we eind 2019 staan in de energietransitie is aan bureau Quintel gevraagd om de actuele vraag en aanbod van energie in de regio

Holland Rijnland in kaart te brengen. Het rapport is op 19 december 2019 opgeleverd en [hier](#) te downloaden. Een belangrijke conclusie die daaruit te trekken valt is dat er nog bijzonder veel te doen is om onze ambities waar te kunnen maken.

- Op landelijk niveau is er de afgelopen jaren gewerkt aan een nationaal Klimaatakkoord. Met dit akkoord is tijdens een Bijzondere Algemene Ledenvergadering (BALV) op 29 november ingestemd door de VNG. Met de steun van de Unie van Waterschappen en het Interprovinciaal Overleg betekent dit dat er steun is voor dit akkoord van alle overheden. Uitvoering van het Klimaatakkoord zal voor een belangrijk deel regionaal plaatsvinden via een Regionale Energiestrategie (RES). Meer over de RES kunt u vinden op deze informatieve website: www.regionaleenergiestrategie.nl. Hierop treft u onder andere een link naar enkele informatieve [animatiefilmpjes over de RES](#)
- Elke van de 30 zogenaamde RES-regio's dient op 1 juni 2020 een concept RES op te leveren en op 1 maart 2021 een definitieve RES. De planning van de RES ziet er als volgt uit:

Tijdens het Algemeen Bestuur Holland Rijnland op 30 oktober is de notitie '[Van Energieakkoord Holland Rijnland naar RES Holland Rijnland](#)' besproken. Ook is deze notitie door de wethouders de afgelopen maanden aan de raden voorgelegd. De notitie geeft weer hoe we in onze regio momenteel werken aan een RES. Het proces is vervolgens verder uitgewerkt, met daarbij veel aandacht voor participatie van raadsleden en maatschappelijke partijen. Hieronder wordt aangegeven hoe wij dit proces voor ons zien. De regionale processen worden landelijk gecoördineerd en staan onder tijdsdruk. Een transitie als deze is ook een enorme opgave en daarbij zullen wij ook nieuwe paden bewandelen om raden en maatschappelijke partijen te betrekken.

- Op 19 december 2019 is voor het eerst de Programmaraad RES Holland Rijnland bij elkaar geweest, bestaande uit een aantal maatschappelijke organisaties die graag betrokken willen zijn bij dit proces. De Programmaraad adviseert aan de Stuurgroep Regionale Energietransitie en het Portefeuillehoudersoverleg (PHO)+ Energie, waarin alle partners van het Energieakkoord bestuurlijk zijn vertegenwoordigd. Bij deze eerste bijeenkomst was een twintigtal raadsleden uit verschillende regiogemeenten aanwezig.

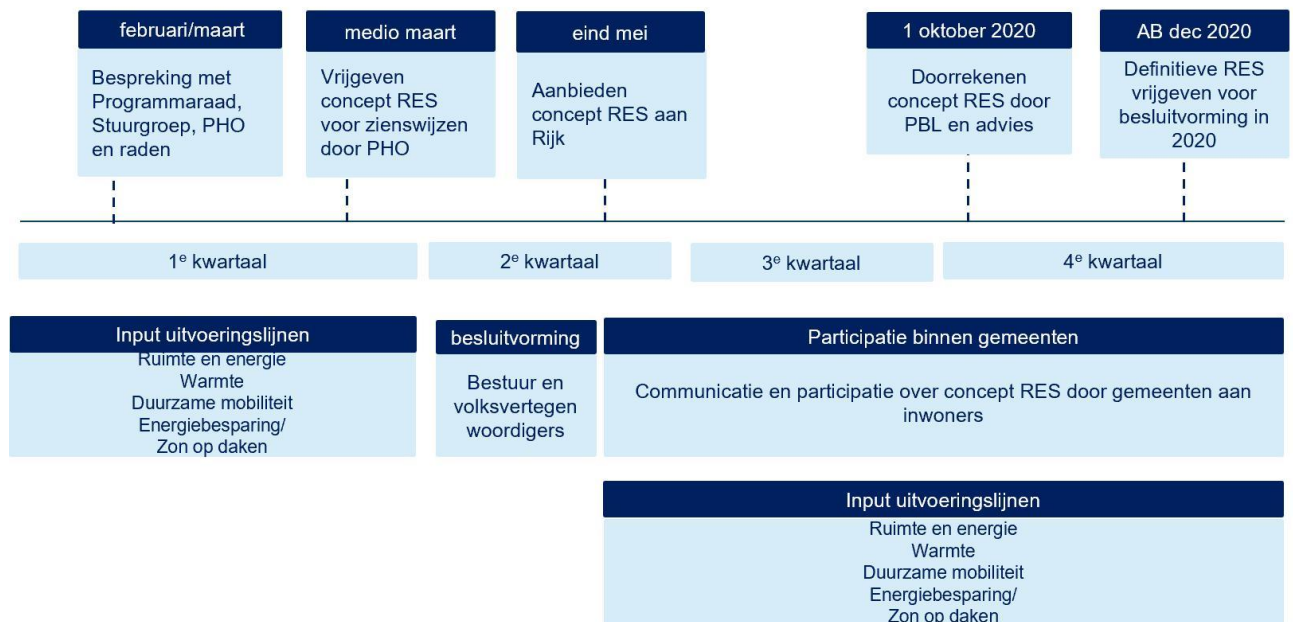

Het proces om te komen tot een concept RES en een definitieve RES

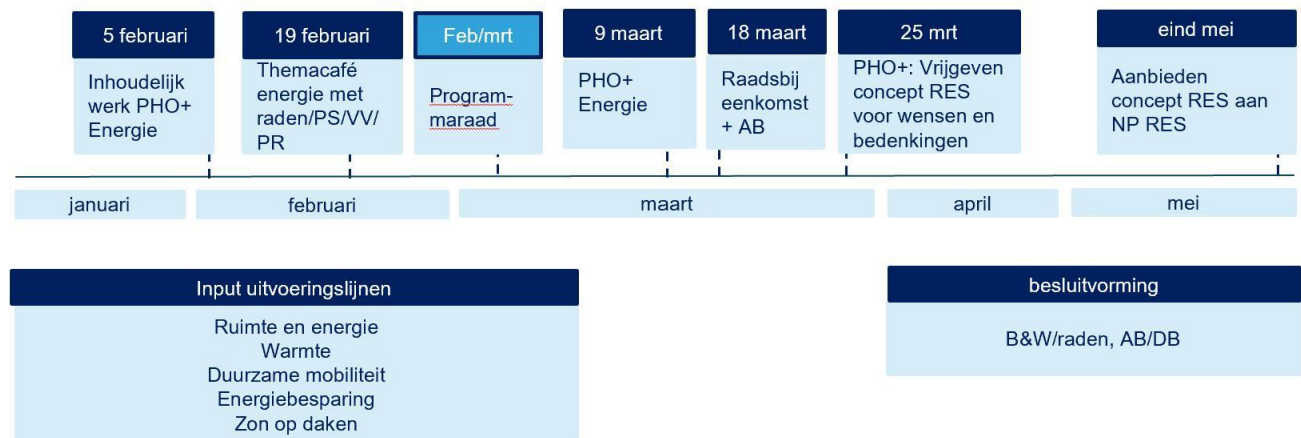
Komende maanden wordt er ambtelijk gewerkt om alle benodigde informatie voor een RES op een rij te zetten en te duiden, dit voor te leggen aan bestuur en politiek, participatietrajecten te organiseren en vervolgens de resultaten van dit proces ook begrijpelijk op te schrijven.

Hieronder treft u een schematische weergave van de wijze waarop wijdit proces voor ons zien tot aan een definitieve RES eind 2020 met besluitvorming in de maanden januari en februari 2021 en een concept RES in juni 2020 . Op 1 maart 2021 dient de definitieve RES gereed te zijn.

Definitieve RES voor maart 2021:

Concept RES voor juni 2020:

Inhoud van de RES

Wat houdt een concept RES in? En wat moet er in elk geval in staan?

Wat een RES inhoudt is voor een groot deel aan de regio. Het NP RES heeft wel een [handreiking](#) gemaakt die behulpzaam kan zijn bij het opstellen van een RES. Daaruit blijkt dat de RES in elk geval iets moet zeggen over het regionale bod voor de opwek van duurzame elektriciteit en hoe het landelijk optelt tot de gewenste 35 TWh. Daarnaast moeten er voor deze opwek ook zoekgebieden (in de concept RES) en zoeklocaties (definitieve RES) vermeld worden.

Voor Warmte dient in elk geval aangegeven te worden wat vraag en aanbod is van warmte en er dient een zogenaamde Regionale Structuur Warmte opgesteld te worden, met daarin de toekomstige hoofdstructuur (potentie en infrastructuur) voor warmte. Deze wordt opgesteld in nauwe samenhang met de lokale Transitievisies Warmte die alle gemeenten in 2021 gereed dienen te hebben.

En er dient aangegeven te worden hoe het proces om te komen tot een RES er uit ziet: welke stappen zijn er genomen bij de totstandkoming van de RES, welke informatie is daarin meegenomen en wie is er bij betrokken?

Daarnaast zullen wij ook ruim aandacht besteden aan het thema duurzame mobiliteit en aan energiebesparing – aangezien alle energie die niet wordt verbruikt ook niet opgewekt hoeft te worden–. Waarbij die laatste opgave primair op gemeentelijk niveau uitgewerkt en nageleefd moet worden.

Tenslotte zullen wij ook helder zijn over de randvoorwaarden om onze RES gerealiseerd te krijgen. Veelal zal het daarbij gaan om aanpassingen van de landelijke of provinciale wet- en regelgeving en ondersteuning bij de financiering van de energietransitie

Uitwerking energietransitie in een RES en in lokale plannen

Zoals aangegeven vindt de uitwerking van de energietransitie momenteel plaats in de 30 regio's. Deze keuze is gemaakt aangezien de opgave zich op regionaal niveau manifesteert en het lokale niveau als een te kleine schaal en de provincie als een te grote schaal werd gezien. Dat betekent echter niet dat de uitvoering ook op regionaal niveau plaats vindt. Dat zal eerder binnen de gemeenten plaatsvinden. Vanaf 2021 bij de ruimtelijke uitwerking van de RES in lokale omgevingsvisies en komend jaar of uiterlijk in 2021 bij de uitwerking van het thema warmte op lokaal niveau in lokale transitievisies warmte. Bij de uitwerking van het thema duurzame mobiliteit en niet in de laatste plaats bij de uitwerking van het thema energiebesparing. Dat zal vooral handen en voeten moeten krijgen op lokaal niveau. Gemeenten en omgevingsdienst zullen daarbij een stimulerende en coördinerende rol moeten vervullen.

Het lijkt dus raadzaam om als gemeente niet alleen mee te denken over de RES maar om ook lokaal beleidsmatig tot een samenhangende aanpak te komen in een zogenaamde Lokale Energiestrategie (LES). De gemeenten van HLT Samen zijn in onze regio bijvoorbeeld concreet bezig om de regionale RES expliciet met het lokale beleid te verbinden.

Betrokkenheid volksvertegenwoordigers in de RES

Betrokkenheid van volksvertegenwoordigers is in dit proces van groot belang. Afgelopen periode, bij de uitvoering van het Energieakkoord en in aanloop naar de RES, hebben wij u reeds op diverse wijzen betrokken; zo bent u medio 2018 in de zomer en het najaar uitgenodigd voor diverse stakeholdersbijeenkomsten over ruimte en, heeft u op 4 oktober 2018 een informerende brief ontvangen over de stand van zaken van het Energieakkoord en zijn de leden van de Stuurgroep Regionale Energietransitie eind 2018 en begin 2019 langs geweest om in uw raad de stand van zaken toe te lichten. Het afgelopen jaar bent u vooral geïnformeerd over dit thema via nieuwsbrieven en via uw eigen wethouder of gedeputeerde.

Om u als raads- of statenlid goed mee te nemen in dit proces en u de kans te geven om in de aanloop naar de concept RES uw mening te geven, worden er meerdere bijeenkomsten georganiseerd (zie ook het schema op bladzijde 3):

- Een breed themacafé Energie op woensdagavond 19 februari 2020 gericht op raadsleden, statenleden, leden van de Verenigde Vergadering en leden van de Programmaraad;
- Een bijeenkomst voor de raadsleden op 18 maart, voorafgaand aan een vergadering van het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland, waarin de hoofdlijnen van de concept RES besproken worden;
- In de maanden april en mei wordt de concept RES besproken in de raden en kunnen wensen en bedenkingen meegegeven worden. Daarna zal de concept RES eind mei aangeboden worden aan het NP RES;
- Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) rekt de verschillende RES-sen door en zal naar verwachting rond 1 oktober met een advies komen;
- Medio oktober vindt er een regiocongres plaats voor alle raadsleden en andere partners. Daarin zullen ook de contouren van de definitieve RES besproken worden;
- Ook bent u tussentijds welkom om aan te sluiten bij de bijeenkomsten van de Programmaraad (zie hieronder) die een openbaar karakter hebben.

Betrokkenheid maatschappelijke partijen bij de RES via een Programmaraad

De Programmaraad heeft een adviserende rol richting de Stuurgroep Regionale Energietransitie. Op deze wijze kunnen maatschappelijke partijen participeren in het RES-proces. Op 18 december heeft een eerste bijeenkomst plaats gevonden van de Programmaraad. Aanwezige partijen waren VNO-NCW West, LTO, Heineken, Greenport Boskoop, Klimaat en Energie Koepel (KEK), Holland Rijnland Wonen (woningbouwcorporaties in de regio), Energie Rijnland, de Natuur- en Milieufederatie, MBO Rijnland en NP RES. Enkele andere uitgenodigde partijen konden helaas niet aanwezig zijn maar hebben daar bij volgende bijeenkomsten van de Programmaraad, waarvan de eerste in februari/maart gepland wordt, weer gelegenheid voor. Wel waren er een groot aantal raadsleden aanwezig. Bijeenkomsten van de breed samengestelde Programmaraad zijn openbaar en ook toegankelijk voor bijvoorbeeld raads- en statenleden.

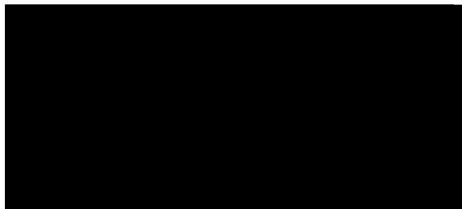
Er wordt binnen de Programmaraad nog nagegaan wie benaderd zal worden voor het voorzitterschap. Ondersteuning vindt plaats vanuit het programmateam RES Holland Rijnland. Een volgende bijeenkomst wordt gepland in februari.

Zoals u ziet staan we aan de vooravond van een intensief traject. Dat traject vullen we vanuit onze kant zo doelmatig en slim mogelijk in waarbij we ons inspannen alle relevante betrokkenen in deze fase zo goed mogelijk te informeren en te laten participeren. Hierbij is het niet uitgesloten dat gangbare verzendtermijnen soms in het gedrang komen en wij vragen u daar op voorhand uw begrip voor.

Tenslotte wil ik u nogmaals meegeven dat dit proces naar een concept RES slechts een eerste stap is op de weg naar een klimaatneutrale regio en dat we daarna weliswaar de volgende stappen op het eerste deel van dit transitiepad al zien liggen maar er vast en zeker nog enkele onverwachte hobbels en bochten zullen volgen. Ook qua inhoud is de energietransitie niet vastomlijnd. Die dynamiek vergt veel van uw flexibiliteit en de onze maar geeft ons ook hoop op een mooie en tijdige oplossing voor het klimaatprobleem van deze en volgende generaties!

Met vriendelijke groet,

Liesbeth Spies,
Voorzitter Stuurgroep Regionale Energietransitie
Portefeuillehouder Economie en Energie Holland Rijnland